

KODI I SJELLJES PËR MEDIUMET ELEKTRONIKE NË KOSOVË

(Në mbështetje të Neni 1 të Rregullores së UNMIK-ut nr.2000/36
Për Kushtet e Mediave të Shtypura në Kosovë 17 Qershor 2000)

Derisa, Seksioni 1 i Rregullores së UNMIK-ut 2000/36 mbi Dhënjen e Lejeve (Licencimin) dhe Rregullimin e Mediemeve Elektronike në Kosovë ia jep Komisionerit të Përkohshëm për Medieme përgjegjësinë për zbatimin e regjimit të përkohshëm rregullativ për të gjitha mediat në Kosovë;

Derisa, nën-Seksioni 2.2 i Rregullores së UNMIK-ut 2000/36 thotë se Komisioneri i Përkohshëm për Medieme duhet të nxjerr Kodin e Sjelljes për Mediumet Elektronike;

Duke afirmuar respektimin e parimeve të Deklaratës Univerzale për të Drejtat e Njeriut që përmban këto norma:

Neni 19

“Secili gëzon të drejtën e lirisë së mendimit dhe të shprehjes. Kjo e drejtë përfshinë lirinë e mendimit pa interferenca dhe lirinë për të kërkuar, për të pranuar dhe për të kumtuar informata dhe ide nëpërmjet të gjitha mediave dhe pa marrë parasyshë kufitë”.

dhe

Neni 29

1. *“Secili ka obligime ndaj shoqërisë që i bënë të mundshëm zhvillim të lirë dhe të plotë të personalitetit;*
2. *“Në ushtrimin e të drejtave dhe të lirive të veta, secili do t’u nënshtrohet vetëm atyre kufizimeve të përcaktuara me ligj vetëm për qëllime të sigurimit të njohjes dhe të respektit të të drejtave dhe të lirive të tjerëve dhe që janë në pajtim me normat morale, rendin publik dhe mirëqenien e përgjithshme në një shoqëri demokratike”.*

Duke afirmuar respektimin e parimeve të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut dhe të pesë protokoleve të saj që përmbajnë këto norma:

Neni 2

“1. E drejta e secilit për jetë duhet të mbrohet me ligj...”

dhe

Neni 5

“Secili gëzon të drejtën e lirisë dhe të sigurisë personale...”

dhe në rastet e shqyrtimeve para gjyqeve të themeluara me ligj

Neni 6

“1 ... shtypi dhe publiku mund të përjashtohen nga i tërë apo nga një pjesë e procesit gjyqsorë në interes të moralit, të rendit publik ose të sigurisë kombëtare në një shoqëri demokratike, kur interesat e adoleshentëve apo mbrojtja e privatësisë të palëve e kërkojnë atë, ose në qoftë se, sipas një qëndrimi nga gjyqi një gjë e tillë është e domosdoshme në rrethana të posaqme ku publikimi do të shkonte në dëm të interesave të drejtësisë”.

“2. Secili që është i ngarkuar për vepër penale duhet të konsiderohet si i pafajshëm deri sa fajësia të vërtetohet në gjyq”.

dhe

Neni 10

“1. Secili e gëzon të drejtën e lirisë së shprehjes ...”

“2. Pasi ushtrimi i këtyre lirive përmbanë edhe obligime dhe përgjegjësi, liritë mund t’u nënshtrohen atyre formaliteteve, kushteve, kufizimeve apo ndëshkimeve që janë të përcaktuara me ligj dhe që janë të domosdoshme në një shoqëri demokratike, për interesa të sigurisë kombëtare, të integritetit teritorial dhe të sigurisë publike, për parandalimin e trazirave dhe të krimit, për mbrojtjen e shëndetit dhe të moralit, për mbrojtjen e prestigjit dhe të drejtave të tjerëve, për parandaimin e zbulimit të informatave të dhëna në besim, ose për ruajtjen e autoritetit dhe të paanësisë të drejtësisë”.

Në pajtim me nën-Seksionin 2.2 të Rregullores së UNMIK-ut 2000/36, nxjerret ky Kod i Sjelljes për Mediumet Elektronike:

Seksioni 1
Konkurimi

Të gjithë pronarët, drejtuesit e stacioneve, kryeredaktorët dhe/ose ata që bëjnë redakturën përfundimtare të të gjitha programeve radio apo televizive në Kosovë (tani e tutje u referohet vetëm me “emetues”) pajtohen t’i përmbahen këtij Kodi si kusht për marrjen e lejes të transmetimit nga Komisioneri i Përkohshëm për Medime.

Seksioni 2 Deklaratat Provokative

- 2.1. I tërë programi do të jetë në pajtim me standardet përgjithsisht të pranuar të civilizimit ndërkombëtarë dhe të respektojë llojllojshmërinë etnike, kulturore dhe fetare të Kosovës.
- 2.2. Emetuesit nuk do të transmetojnë asnjë material që nxitë krim ose aktivitete kriminale, ose që përmbanë në vehte rrezikun e shkaktimit të dëmit, që mund të jetë vdekje, lëndim, dëmtim i pronës apo ndonjë formë tjetër e dhunës
- 2.3. Emetuesit nuk do të transmetojnë asnjë material që njollosë një grup etnik ose fetar, ose që nënkupton se një grup etnik apo fetar është përgjegjës për aktivitet kriminal.

Seksioni 3 Privatësia

- 3.1. Emetuesit nuk do të transmetojnë asnjë material që me qëllim ose vetvetiu i mvëshë ndonjë individ përgjegjësi penale para se të shpallet fajtor nga gjyqi i konstituuar me ligj.
- 3.2. Emetuesit nuk do të japin emrat, përshkrimin, fotografinë, ngjashmërinë ose informatat specifike të ndonjë individ që gjoja ka kryer një krim, derisa organet e autorizuara të qeverisjes të drejtësisë nuk japin shprehimisht autorizim se një informatë e tillë mund të bëhet publike, ose derisa individ në fjalë nuk është shpallur fajtor për kryerjen e krimit nga gjyqi i themeluar me ligj.

Seksioni 4 Drejtësia dhe Paanshmëria

- 4.1. Emetuesit do të përpiqen të sigurojnë korrektësi, drejtësi dhe paanshmëri në të gjitha raportimet.
- 4.2. Emetuesit do të përpiqen të prezentojnë këndvështrimet e ndryshme në mënyrë korrekte dhe të drejtë.
- 4.3. Emetuesit nuk do t'i favorizojnë interesat e një partie politike ose të një pikëpamje politike, as nuk do të jenë pjesëmarrës të një praktike që mund të ketë efekt të promovimit të një partie politike, një këndvështrimi politik, ndonjë grupi ose individ, që i përjashtojnë partitë tjera, pikëpamjet tjera, grupet tjera ose individët tjerë.

Seksioni 5 Ligji i Zbatueshëm

Emetuesit duhet t'i respektojnë ligjet në Kosovë që zbatohen në aktivitetet e medimeve, duke përfshirë, por jo edhe duke u kufizuar në rregullat elektorale.

Seksioni 6 Dallimi ndërmjet Lajmeve dhe Opinionit

Derisa janë të lirë t'i shprehin mendimet e veta, emetuesit do të bëjnë çmos për të bërë dallim të qartë ndërmjet komentit, supozimit dhe fakteve, dhe poashtu qartazi do t'i përcaktojnë editorialet dhe komentet si të tilla.

Seksioni 7 Materiali i Pavërtetë dhe Mashtrues

- 5.1. Emetuesit nuk do të transmetojnë material për të cilin dinë ose duhet ta dinë se është i pavërtetë apo mashtrues.
- 5.2. Emetuesit nuk do të transmetojnë material derisa nuk e bëjnë kërkimin rutinor dhe të arsyeshëm për të siguruar saktësinë e tij.

Seksioni 8 Gjuha

Emetuesit nuk do ta ndalojnë ose ta cenzurojnë një shprehje gjuhsore për arsye se është në gjuhë tjetër, posaqërisht në gjuhë të ndonjë pakice etnike.

Seksioni 9 E Drejta për Demant

- 9.1. Emetuesit do të ofrojnë të drejtën për demant nëse kanë transmetuar material që e paraqet një person, një grup ose një institucion në pozitë të disfavorshme, ose nëse drejtësia dhe paanshmëria e kërkojnë atë. Emetuesit do të sigurojnë që demanti të prezentohet njësoj dukshëm sikurse ka qenë i prezentuar materiali me përmbajtje të disfavorshme.
- 9.2. Nëse materiali i transmetuar vërtetohet se ka qenë i pavërtetë, emetuesit do të transmetojnë përmirësimin sa më shpejtë që është e mundur. Emetuesit do të sigurojnë që përmirësimi të prezentohet njësoj dukshëm sikurse ka qenë i prezentuar materiali i pavërtetë.

Seksioni 10 Ankesat e Publikut

Së paku një herë në ditë, emetuesit do të transmetojnë emrin, adresën, numrin e telefonit, të telefaksit nëse posedojnë dhe e-mail adresën e pronarit, të drejtuesit ose të redaktorit që mund t'i drejtohen ankesat.

Seksioni 11 Arkivi

11.1. Emetuesit do të bëjnë audio dhe video regjistrimet e të gjitha programeve të transmetuara, dhe do t'i ruajnë ato së paku 21 ditë. Këto regjistrime do të jenë në dispozicion të Komisionerit të Përkohshëm për Mediume dhe sipas kërkesës së tij do t'i dërgohen brenda 12 orësh.

11.2.Në rast se Komisionerit të Përkohshëm për Mediume i është dërguar ndonjë ankesë kundër emetuesit, në rast të imponimit të ndonjë sanksioni sipas Seksionit 3 të Rregullores së UNMIK-ut 2000/36, ose në rast të ankesës kundër ndonjë sanksioni sipas Seksionit 4 të Rregullores së UNMIK-ut 2000/36, emetuesi duhet të respektojë kërkesën e Komisionerit të Përkohshëm për Mediume për t'i ruajtur regjistrimet sipas nën-Seksionit 11.1 deri sa ajo çështe të zgjidhet përfundimisht.

Seksioni 12

Zotimi

Me këtë zotohem se do t'u përmbahem normave të këtij Kodi. E kam të ditur se në të kundërtën rezultojnë sanksionet sipas Seksionit 3 të Rregullores.

Vendi/Data

emri i konkuruesit

Vendi/Data

emri i dëshmitarit